

zaaknummer 2015 W 1418

13 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van der Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer kapelaan van de [naam]parochie te
[plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 juni 2015. Op 13 juni 2015 is bij de griffie een brief ingekomen van [naam], pr, Vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam, waarin is meegedeeld dat de [parochie] in [plaats] in de periode 1952-1955 waarin het misbruik in het klaagschrift zich heeft afgespeeld, behoorde tot het Aartsbisdom Utrecht.

Op 7 oktober 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 25 november 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen, vergezeld van mevrouw [naam] en mevrouw [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van der Gijn voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster heeft vanaf haar 28^e levensjaar regelmatig therapieweken en allerlei soorten therapieën gedaan, zowel in het kader van professionele als ook persoonlijke ontwikkeling. In een intensive therapie in 1984 was zij op een zwart gat gestuit. Er kwam een helder beeld dat zij als jong meisje door een man was meegenomen achter op de fiets en het volgende beeld was dat zij in totale verwarring zo snel als haar beentjes konden, naar huis was gerend. Daar heeft ze aan haar ouders verteld wat er gebeurd was en haar ouders geloofden haar niet.

De zin “het kind fantaseert weer” staat haar in het geheugen gegrift. Zij heeft er het gevoel aan over gehouden dat niemand haar hoorde en echt naar haar luisterde. Het beeld tijdens de therapie leverde heftige gevoelens en angst op. Klaagster is er jaren van uitgegaan dat ze was meegenomen door een kinderlokker.

In het najaar van 2002 werd klaagster op een ochtend wakker met sterke fysieke klachten in haar vagina. Zij had het gevoel dat zij daar een groot opengereten gat had. Toen kreeg zij het vermoeden dat ze seksueel was misbruikt. Door een collega is zij verwezen naar een traumatherapeut, [naam]. Tijdens de therapie bij de heer [naam] werd het haar langzaam duidelijk dat er tussen de twee beelden uit 1984 heftige ervaringen van seksueel misbruik hadden plaatsgevonden. Zij was meegenomen naar een, spartaans ingerichte, haar onbekende kamer. Zij had in de therapiesessies heftige fysieke reacties zoals stikaanvallen en overgeven, kennelijk veroorzaakt door beelden van een geslachtsdeel dat in haar mond werd gestopt. Zij zag geen gezicht maar wel steeds een harige witte buik. Zij stopte met de therapie omdat haar allerbeste vriend en ex-partner overleed. Klaagster heeft nog vaak nagedacht over die slaapkamer, omdat hij er in het geheel niet uitzag als een ouderslaapkamer.

Tijdens een therapeutische sessie op 4 maart 2015 viel na 13 jaar het laatste puzzelstukje. Klaagster zag ineens het gezicht voor zich en riep ook zijn naam: [voornaam] [achternaam]. Op datzelfde moment kwamen er veel beelden uit haar vroege jeugd van kapelaan [achternaam], bij haar thuis op bezoek. In een sessie daarvoor kwamen haar ouders weer naar boven, op het punt dat zij klaagster niet geloofden.

2.2. Aangeklaagde was kapelaan in de [parochiekerk] in [plaats], waar de familie naar de kerk ging. Hij was ook huisvriend van de ouders van klaagster en kwam er vaak op bezoek. Ook na zijn vertrek in 1995 naar de [regio] onderhielden de ouders van klaagster het contact met aangeklaagde, door hen steevast [voornaam] [achternaam] genoemd. Klaagster herinnert zich het beeld van dikke sigaren en rode wijn als aangeklaagde op bezoek was. Zij kan zich ook herinneren dat ze vaak bij hem op schoot zat en door hem ‘kaatje kleefpleister’ werd genoemd.

Het seksueel misbruik heeft zich afgespeeld gedurende de periode 1952-1955. Klaagster werd door aangeklaagde op bed gezet en moest hem oraal bevredigen. Klaagster kreeg het gevoel alsof zij stikte en kreeg ook braakneigingen. Klaagster denkt dat aangeklaagde toen ook klaarkwam en heeft hierdoor in haar volwassen relaties altijd een probleem gehad met orale seks. Dit heeft zich een aantal keren voorgedaan. Voor haar gevoel werd zij later vastgebonden, ook dit is in de huidige therapie wederom duidelijk naar boven gekomen. Aangeklaagde lag bovenop haar, hield haar armpjes vast boven haar hoofd en een hand op de mond, zodat zij geen geluid kon maken. De kamer van aangeklaagde was spartaans ingericht. Klaagster herinnert zich een bed, een wastafel en een kast. De enige tekst die zij zich weet te herinneren is dat het “ons geheim” was. Klaagster heeft ook beelden gekregen dat zij uit de pastorie is weggerend.

2.3. Klaagster komt uit een streng traditioneel katholiek gezin met 7 kinderen en een 8^e doodgeboren kindje. Het gezin kreeg veel te maken met ziekte en dood. In 1954 bleek haar oudste zusje op 12-jarige leeftijd een ernstige nierziekte te hebben, waardoor ze jarenlang frequent moest worden opgenomen in het ziekenhuis. Na de geboorte van haar jongste zusje in 1955 moest haar moeder maanden het bed houden door een ernstige allergie en was daarna elke 3 jaar overspannen of moest vanwege spit lang plat liggen. Er waren altijd hulptroepen in huis. Haar vader was een dominante erudiete maar ook dienstbare man. Hij dreef een bekende [winkel]. Hij leverde aan het koninklijk huis en was een bekend persoon in de internationale [branche]wereld. Hij had diverse nevenfuncties. Het bewaren en bewaken van een onberispelijke reputatie was van groot belang.

Vanaf haar 4^e jaar begon het bedplassen en had klaagster vaak blaasontstekingen. Kort voor het einde van haar 4^e schooljaar werden zij en haar broertje naar een kindervakantiekolonie in

[plaats] gestuurd, in de hoop dat het bedplassen zou verminderen. Klaagster vond het er verschrikkelijk, plaste vaak in bed en werd daarmee ten overstaan van andere kinderen vernederd. Zonder afscheid van haar klasgenootjes werd ze voor de 5^e en 6^e klas naar het meisjesspensionaat [naam] in [plaats] gestuurd.

Klaagster heeft altijd het gevoel gehad dat ze een buitenbeen was. Ze ervoer constant een diep gevoel van eenzaamheid en het ontbrak haar aan gevoel van eigenwaarde. Zij slaapt al slecht sinds haar kindheid.

Door altijd hard te werken heeft zij een indrukwekkende carrière achter de rug, vanaf 1990 als zelfstandig ondernemer in training en coaching. Zij heeft vele tegenslagen gekend waaronder ernstige ziektes en zware depressies. Zij heeft in haar leven meerdere relaties gehad die echter nooit heel erg lang duurden. Haar eerste huwelijk duurde van 1969 tot 1972. In dat jaar stierf haar jongere broertje aan acute leukemie en 11 maanden later overleed haar moeder, net nadat klaagster met haar nieuwe relatie terugkeerde van hun eerste vakantie. Ook deze relatie liep stuk. Klaagster is daarna voor het eerst in therapie gegaan. Zij is in 1980 opnieuw gehuwd en in 1981 en 1983 heeft zij haar kinderen gekregen. Na een intensieve therapie in 1984, waarbij de eerste angstige herinneringen uit haar kindertijd opkwamen, is zij bij haar man weggegaan. Daarna heeft zij nog een aantal relaties gehad die steeds weer stukliepen.

Terugkijkend ziet klaagster dat zij zich gaandeweg steeds verloor in de relaties, ze nam alle verantwoordelijkheid, liet ver over haar grenzen heengaan, voelde zich dan machteloos en ging echte confrontaties uit de weg. Ze had het gevoel dat het haar schuld was dat het niet goed ging en kreeg het gevoel wederom te hebben gefaald. De onbewuste overtuiging dat ze het niet waard was heeft haar hele leven duidelijk een rol gespeeld en ertoe geleid dat het leven voor haar zelf vaak heel zwaar was. Ze heeft heel veel geïnvesteerd om op haar levensweg altijd weer hulp te zoeken om uiteindelijk pas op haar 67^e eindelijk helderheid te krijgen wat aan dit alles ten grondslag lag. Door het verlies van haar kinderlijke onschuld heeft zij nooit een gezonde ontwikkeling kunnen doormaken met alle gevolgen van dien.

Nadat het laatste stukje van de puzzel op zijn plaats was gevallen, ervoer en ervaart klaagster een gevoel van innerlijke rust en vrede. Uit overgelegde producties komt naar voren dat dit ook bij mensen die haar nabij zijn is opgevallen.

2.4. Klaagster beoogt met de klachtenprocedure naar buiten te komen met haar geheim. Zij is allergisch voor onrecht.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Aartsbisschop heeft de heer [naam] in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Aangeklaagde werd op [datum] tot priester van het Aartsbisdom Utrecht gewijd. Van [dag] [maand] 1942 tot [dag] [maand] 1955 was hij kapelaan van de [parochie] in [plaats]. Daarna was hij pastoor in [plaats] en bouwpastoor in [plaats]. Hij overleed op [datum] in [plaats]. Aangeklaagde komt niet voor in de informatie die het Aartsbisdom Utrecht van de Commissie Deetman ontvangen heeft. Onderzoek in de voormalige parochie wees uit dat aangeklaagde met jeugd en jongeren zou hebben gewerkt. Er zijn geen gegevens gevonden over mogelijk seksueel misbruik. Bij het laten vallen van de naam van aangeklaagde bleek hij niet herinnerd te worden door parochianen en voormalige parochiepriesters.

Hij concludeert dan ook dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Hij geeft aan dat iedere vorm van seksueel misbruik uitermate verwerpelijk is en dat de kerk grote bekommernis heeft met ieder slachtoffer van seksueel misbruik door ambtsdragers van de kerk.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. De klachtencommissie acht het aannemelijk dat klaagster in haar vroege jeugd seksueel is misbruikt. In de thans voorliggende zaak is echter naar het oordeel van de Klachtencommissie onvoldoende komen vast te staan dat het aangeklaagde is geweest die haar seksueel heeft misbruikt.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld jegens aangeklaagde onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard. Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor haar de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop van het Aartsbisdom Utrecht de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 13 januari 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.